

ГАРМОНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Майборода Ю. В., канд. екон. наук, Костенко З. С., студентка, Житлово-комунальний коледж Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Підписання і ратифікація Угоди про асоціацію між Україною і Євросоюзом у 2014 році визначило якісно новий формат відносин між Україною та ЄС, ставши стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних та політичних реформ в нашій країні.

Важливе місце в спектрі сфер співпраці України з ЄС посідають питання бухгалтерського обліку, фінансової звітності, аудиту та контролю, оподаткування, діяльності суб'єктів малого підприємництва. Урядові структури Євросоюзу сприяють підвищенню прозорості фінансової звітності підприємств, установ, організацій через запровадження різних проектів.

Так, актуальним виступає проект технічної допомоги EU-FINSTAR, який фінансується ЄС. Ця організація співпрацює з Урядом України та державними установами з метою запровадження реформ, які покращують бізнес-середовище та економічні умови для громадян України.

Реформи за підтримки EU-FINSTAR призводять до більш тісної інтеграції з європейськими та світовими ринками, сприяють збільшенню торгово-комерційної діяльності, зміцненню українського ринку приватних та іноземних інвесторів та підвищенню доступу до фінансових послуг.

Значимою є також програма Центру реформ фінансової звітності Світового Банку STAREP «Зміцнення аудиту та звітності в країнах Східного партнерства». STAREP є регіональною програмою Центру реформ фінансової звітності Світового банку для країн Східного партнерства – Вірменії, Азербайджану, Білорусії, Грузії, Молдови та України. Вона фінансується Європейським Союзом. Метою проекту є розроблення ефективних і сталих систем бухгалтерського обліку та аудиту відповідно до міжнародних стандартів і з урахуванням вимог ЄС. Метою регіональної програми є створення прозорого політичного середовища та ефективної інституційної структури корпоративної звітності в країнах, що входять до Східного партнерства ЄС [1].

Європейські експерти зазначають, що темп і напрями реформ в галузях обліку, звітності, оподаткування, аудиту в Україні є надто повільним і багато у чому не відповідають зобов'язанням за Угодою про асоціацію. Тим не менш, в останній час прийнято чимало законодавчих актів, які наближають обліково-звітні вітчизняні системи до євростандартів.

З 01 січня 2018 року національні стандарти бухгалтерського обліку гармонізувалися з законодавством ЄС. Тепер у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» передбачено, що національні стандарти бухгалтерського обліку повинні відповідати міжнародним стандартам фінансової звітності, а також законодавству ЄС у сфері бухгалтерського обліку.

Широкомасштабні інтеграційні процеси та адаптація вітчизняного законодавства до законодавства ЄС спричинили трансформаційні процеси у сфері бухгалтерського обліку в Україні у напрямку застосування міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), міжнародної співпраці та інформаційної підтримки підприємств, які застосовують МСФЗ.

Реформування національної системи бухгалтерського обліку викликало потребу у пошуку теорій, що дозволяють дослідити трансформаційні процеси, які відбуваються у системі бухгалтерського обліку, що обумовило обрання в роботі інституціонального підходу [2].

Особливе значення у забезпеченні виконання намічених завдань має також формування обґрунтованої структури та належне функціонування інституційного механізму як на парламентському, так і на урядовому рівнях.

На сьогоднішній день до його складу в Україні входять: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство юстиції, Комітет з питань інтеграції України з ЄС й інші інституції, які виконують конкретні функції.

Важливою умовою успішної реалізації планів України з гармонізації обліку і звітності є зміна ментальності вітчизняних фахівців з бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування відповідно до змін парадигми цих систем. Нових фахівців потрібно готувати до умов роботи в євросоціальному просторі. Носіями новацій мають стати викладачі закладів вищої освіти України. Це потребує і від викладачів, і від студентів як певного рівня знань європейських мов, так і компетенції в системах обліку, звітності, оподаткування, які прийняті в європейських країнах та за міжнародними стандартами. Крім продовження вивчення власного досвіду гармонізації України, неминучих змін у законодавстві ЄС, доречно також вносити відповідні зміни у навчальні та робочі програми закладів вищої освіти, тематику наукових, курсових, дипломних робіт та дисертаційних досліджень науковців України [1].

Отже, гармонізація є невід'ємною складовою процесу реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні, який розпочався з метою вдосконалення національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності з урахуванням вимог міжнародних стандартів і законодавства ЄС. Гармонізація в бухгалтерському контексті може бути визначена як процес, спрямований на підвищення порівнянності фінансової звітності, яка складається в різних країнах.

Список використаних джерел:

1. Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС : монографія / [О. І. Малишкін, К. В. Безверхий, І. С. Ковова, С. М. Семенова, С. М. Шуляренко, В. П. Карєв]; за наук. ред. О. І. Малишкіна; Державний університет інфраструктури та технологій. – Київ: ДУІТ, 2018. – 416 с.

2. Жук В. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки: монографія / В. М. Жук. – Київ: ННЦ «Інститут аграрної економіки» УААН, 2009. – 648 с.